

УДК 332.3

Лубенець Д.О. студент гр. 193м-22-1 ФАБЗУ

Науковий керівник: Янкін О.Є., к.т.н., доцент кафедри геодезії

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТІВ ЗЕМЛЕУСТРОЮ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СІВОЗМІНИ ТА ВПОРЯДКУВАННЯ УГІДЬ

Для вирішення питань збереження природних ресурсів та забезпечення поєднання економічно вигідного використання землі та її охорони надважливим аспектом є запровадження ефективного і раціонального землекористування та оптимального землеустрою.

Зараз цього можна досягнути сукупністю організаційних заходів в землеробстві та комплексних рішень з організації території економічного району.

Товаровиробники повинні економічно вигідно використовувати земельні ресурси, при цьому повинні бути зацікавлені в збереженні родючості ґрунтів. Для цього землекористувачам та землевласникам необхідно запроваджувати меліоративні, агротехнічні та господарські заходи, що зможуть забезпечити підвищення продуктивності земель, збереження родючості ґрунтів та їх охорону.

Науковцями доведено, що розв'язати питання максимізації прибутку землекористувача та підвищення продуктивності земель допоможе комплекс організаційно - господарських заходів, які проектуються при розробці проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь.

Для досягнення корисності та ефективності даних проектних рішень необхідно мати достатню кількість інформації, чіткий алгоритм розробки проектів, регулювання раціонального впорядкування угідь на рівні нормативно-правових документів, розроблений механізм організації території на державному рівні та інтерес землевласника або землекористувача.

Нині роль сівозміни в землеробстві значно зростає, адже за допомогою чергування культур у часі й просторі забезпечується оптимальний вміст у ґрунті поживних речовин та вологи, що допомагає зберігати родючість і якість ґрунтів, боротися зі шкідниками та бур'янами та збільшувати урожайність сільськогосподарських культур.

Але при аналізі нормативно-правових актів з раціонального використання земель та проектуванню сівозмін прослідковується втрата актуальності деяких нормативних актів, недостатня кількість інформації та суперечливість деяких фактів.

Так, наприклад Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь» №1134 від 02.11.2011 р [1], яка містила чіткий порядок розробки проектів землеустрою втратила чинність. Алгоритм з процедури розробки проектів землеустрою містять також «Методичні рекомендації щодо розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь», затверджені наказом Державного агентства земельних ресурсів № 396 від 02.10.2013 р. [2], але враховуючи зміну клімату, аномальність опадів, стрімкий розвиток в напрямку селекції та гібридів

сільськогосподарських культур, дані рекомендації застаріли та не зможуть забезпечити максимальний результат в такому контексті.

Для прийняття ефективних та раціональних організаційно-господарських заходів, необхідно адаптувати нормативну базу під сучасні умови.

Для забезпечення ефективності запроектованих заходів необхідно забезпечити:

- регулювання раціонального використання та охорони земель на правовому рівні;
- встановлення чіткого механізму розробки проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне регулювання сівозміни та впорядкування угідь;
- глибоке дослідження кліматичних умов, рельєфу території, кількості опадів, гідрографічних умов, економічний напрямок розвитку району та спеціалізацію господарства, характеристики ґрунтів та їх якісні показники, наявність ерозії, забруднення, негативних явищ, тощо;
- організацію угідь, враховуючи існуючу транспортну систему та проектування гнучкої і унікальної сівозміни, що забезпечить зменшення витрат на обробіток ґрунту, транспортування продукції на ринок збуту, пристосування до аномальних змін клімату, охорону природних ландшафтів, консервацію малопродуктивних та деградованих земель, тощо;
- застосування новітніх технологій по обробітку ґрунту та систем добрив, використання нових сортів та гібридів сільськогосподарських культур;
- забезпечення авторського нагляду за виконанням запроектованих заходів та моніторинг стану ґрунтів;
- розгляд земельної ділянки, як складової частини масиву економічного району;
- зацікавленість держави в раціональному використанні земель та створення системи допомоги землевласнику (землекористувачу).

Позитивний вплив від чергування культур сільськогосподарських робіт в комплексі з визначеним обробітком ґрунту, системою удобрення та використанням нових гібридів і сортів культур досліджено вченими та науковцями. Результати багаторічних досліджень дають змогу проаналізувати стан проблеми, шляхи її вирішення та дійти висновку, що ефективність і раціональність від використання кожної ділянки окремо та охорону земель в цілому в країні можливо досягнути забезпечивши грамотну правову базу, адаптивність до новітніх технологій в землеробстві, єдину систему спостереження за станом земель і ґрунтів, чіткий алгоритм проектування господарських заходів та створення оптимальних умов землеустрою для всіх землевласників (землекористувачів).

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.11.2011 р. № 1134: (Постанова втратила чинність на підставі Постанови КМ № 563 від 10.05.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.09.2023).
2. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь: наказ Державного агентства земельних ресурсів № 396 від 02.10.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0396821-13#Text> (дата звернення: 26.09.2023).